

«Sykepleier er hva jeg vil bli – dere hjelper meg på veien!»

Turid Iren Jacobsen (1) & Kirstin Onshuus (1)

1. Høgskolen i Sørøst-Norge, Fakultet for helse- og sosialvitenskap, Institutt for sykepleie- og helsevitenskap

Accepted version of article in
Klinisk Sygepleje. 2017, 31 (4), 287-298.

This article has been accepted for publication and undergone full peer review but has not been through the copyediting, typesetting, pagination and proofreading process, which may lead to differences between this version and the Version of Record. Please cite this article as
doi: [10.18261/issn.1903-2285-2017-04-05](https://doi.org/10.18261/issn.1903-2285-2017-04-05)

This article is protected by copyright. All rights reserved.

Abstract

This article focusses on nursing students needs for the teachers listening to them, giving them feedback and having faith in them while at campus. With good self-belief, students' motivation and academic performance may improve.

Purpose: The aim of this study was to explore educational factors promoting nursing students motivation.

Methods: Data was collected by questionnaire with closed answer alternatives, and analyzed by descriptive statistic.

Findings: Nursing students emphasizes the importance of teachers listening to them. The fact that teachers believe in them and give them feedback is important for motivation and self – belief.

Conclusion: We consider the teacher's relational competence to influence students' intrinsic motivation, strengthen their belief in themselves and guide them toward meaningful action, which essentially relates to successful meeting between student and teacher.

Key words: Academic Self-perception; Learning; Nursing Students; Self-belief, Teacher's impact

0) Introduksjon

Pedagogiske metoder som anvendes i læresituasjoner for sykepleierstudentene skal kontinuerlig utvikles. Læringsaktivitetene skal bidra til motivasjon for læring og arbeidsglede hos studentene og inspirere til nysgjerrighet for sykepleierfaget. I følge Raaheim (1) er mennesket fra naturens side utstyrt med en tendens til å engasjere seg i lystbetonte aktiviteter. Dette gjelder også studenter i læringssituasjoner. Karakterer, prestasjoner og kontrollfaktorer kan øke studentenes motivasjon, men ikke nødvendigvis interesse og motivasjon for å lære. For å lære sykepleie er det nødvendig at studentene er indre motivert. Ryan og Deci (2) fokuserer på faktorer i de sosiale omgivelsene som fremmer og hemmer indre motivasjon. De påpeker at sosiale og mellommenneskelige forhold, som for eksempel tilbakemelding og samhandling med andre, bidrar til å styrke opplevelsen av kompetanse og fører til styrket indre motivasjon. Individet må da oppleve en viss grad av autonomi og kontroll. Ryan og Deci vektlegger også studentenes opplevelse av å mestre faglige utfordringer (2). Det kan føre til opplevelse av anerkjennelse som en del av et felles læringsmiljø, hvilket kan styrke deres indre motivasjon og tro på seg selv.

Studentens sosiale og mellommenneskelige forhold knyttes hovedsakelig til utdanningsinstitusjonen og dens læringsaktiviteter. Fakultetet har derfor et stort ansvar for hvordan sykepleierstudentene påvirkes til motivasjon for å lære sykepleiefaget. Norsk sykepleierutdanning skal utdanne selvstendige og ansvarsbevisste endrings- og pasientorienterte yrkesutøvere som viser evne og vilje til en bevisst og reflektert holdning ved utøvelse av sykepleie (3). Dansk sykepleierutdanning har tilsvarende føringer og skal utdanne sykepleiere som kvalifiseres til å selvstendig utføre sykepleie for og med pasient og borger i alle aldre (4). Det å studere sykepleie er komplisert. Det er en utdanningskontekst der praktiske og teoretiske undervisningsfag går hånd i hånd og i en kombinasjon med integrering

av ulike fagområder i sykepleiers kunnskapsgrunnlag. Studentene har ofte behov for hjelp av undervisningspersonalet til å oppdage sammenhenger i studiets varierte læringskomponenter og dermed meningen med læringsaktivitetene. Undervisningspersonalet er helt nødvendige samarbeidspartnere for sykepleierstudentene i ulike læresituasjoner. Raaheim (1) påpeker at læring skjer best når vi har lyst til å lære, samt når vi opplever å bli tatt på alvor av våre samarbeidspartnere. Det kan gjøre læringen meningsfull.

Professor John Hattie (5), er i sine mange studier om synlig læring, opptatt av betydningen av den positive lærer-student interaksjonen. Han vektlegger lærerens innvirkning på studentenes læring, da det er i møtet mellom student og lærer at læring foregår. Skaalvik og Skaalvik (6) ser på selvoppfatning som enhver oppfatning, vurdering, forventning, tro eller viten som en person har av seg selv. Selvoppfatning blir en fellesbetegnelse på de mange ulike følelser og oppfatninger en person har av seg selv og er et resultat av tidligere erfaringer en person har hatt og hvordan en forstår og tolker disse. Mennesket ønsker å ha en positiv selvoppfatning og vil ha som mål å forbedre denne. Den bevisste oppfatningen et individ har av seg selv, kan deles inn i selvoppfatning på ulike områder: sosial, fysisk, emosjonell, akademisk, emosjonell og moralsk selvoppfatning. Det sees en sammenheng mellom faglig selvoppfatning og studieprestasjoner (6). For studenter kan den akademiske selvoppfatningen være særdeles viktig. Lane, Lane og Kyprianou (7) viser til at det finnes en sammenheng mellom akademisk suksess og god selvoppfatning. Likevel sees det her hensiktsmessig å fokusere på selvoppfatning generelt ettersom den akademiske selvoppfatningen bygger på individets generelle selvoppfatning og således knyttes til individets generelle følelse av selvverd og indre motivasjon.

I faglitteraturen har begrepet selvoppfatning varierende betydning. Ofte benyttes ord som selvaktelse, selvbylde, selvtillit, tro på seg selv og selvopplevelse relativt synonymt med

hverandre i det norske språket. I denne studien har vi valgt den dagligdagse uttrykksformen «tro på seg selv i studiet».

1) Læreren lytter til sykepleierstudenten

En studieveileder kan, blant annet hjelpe sykepleierstudenter til å motivere seg selv til å tro på at egen innsats nytter (8). Evne til aktiv lytting omfatter både verbale og nonverbale ferdigheter og er en av de viktigste ferdighetene hos en veileder. Lærerens intensjon må være å stimulere studenten til videre tenkning (9). Rogers vektlegger viktigheten av grunnholdninger som empati, ekthet og ubetinget positiv aktelse, som viktig i all form for veiledning (10). En slik grunnleggende menneskelig væremåte inkluderes i sykepleierstudentenes utdanning, så vel i pensum og teoristudier, som i prekliniske øvelser og kliniske fokusområder når studenten møter den enkelte pasient. Dersom lærerens grunnholdning gjenspeiler slike verdier i form av sin lyttende tilstedeværelse for studenten, kan læreren oppleves som god rollemodell og bidra til positiv utvikling for studenten.

1) Læreren gir sykepleierstudenten tilbakemeldinger

Vi ser det sentralt at studenten forstår hva en god prestasjon er og hvordan egen prestasjon samsvarer med mål og kriterier. Studenter har behov for å få vite hva som eventuelt skal til for å tette gapet mellom prestasjon og mål. Læreren kan gi studenten en oppfatning av om den er på riktig vei og en god lærer vil, i følge Hattie og Timberly (11) se at veien vil være ulik fra student til student. Det handler om å gi den enkelte student en forståelse av egen læring slik at studenten kan sette i gang gode prosesser for å komme videre. Gode framover meldinger er tydelig relatert til læringsutbyttene for at studenten bevisstgjøres på målet for det videre arbeidet. Meldingene tilpasses studentens læringsbehov, slik at de kan oppleves motiverende for studenten i videre læringsarbeid. Framover meldinger vil kunne stimulere studenten til å ta

ansvar for egen læring og øke forståelsen for arbeidsmåter, faget og en selv som et lærende menneske (5, 12). Den norske regjering påpeker i ny stortingsmelding betydningen av at studenter i høyskoler og universiteter får tilbakemeldinger og vurderinger som gir dem en tydelig retning for hvordan de kan videreutvikle seg, da tilbakemeldinger er viktig for å fremme læring og opprettholde studentenes motivasjon (13). Vi anser positive tilbakemeldinger fra læreren som sentralt i veiledning av sykepleierstudenter, da det kan styrke studentenes tro på seg selv i ulike læringssituasjoner. Jo større tro studentene har på seg selv, jo mer kreative er det sannsynlig at de er, noe som igjen kan påvirke deres faglige utvikling.

1) Læreren viser at han har tro på sykepleierstudenten

Høgskolen i Sørøst-Norges strategi (14), beskriver i sine verdier blant annet at studentene skal møte ansatte som både utfordrer og støtter dem i læringsprosessen. Ansatte skal være nær og tilgjengelig, tett på studenten og stimulere studentene til nysgjerrighet. Slike pedagogiske verdier anser vi som helt nødvendige i samarbeid med sykepleierstudentene, for å gi læreren mulighet til å vise studentene at han har tro på dem. Det er i den nære dialogen mellom lærer og sykepleierstudent at lærerens positive oppfatning om studentens faglige utviklingsmuligheter kan være et tema i en trygg ramme for studenten. I følge Raaheim (15) er vårt selvbilde blant annet avhengig av våre oppfatninger av andres forventninger til oss. Slik kan studentenes tro på seg selv påvirkes av hvordan de opplever at lærerne har tro på dem, knyttet til mestring og utfordringer i studiet. Læreren har mulighet til å vise at han har tro på studentene og dermed bygge dem opp, slik sykepleierstudentene også skal lære å bygge pasienten opp til å mestre sin livssituasjon.

I sykepleiestudiet skal teoretisk kunnskap tilegnes og videre anvendes som begrunnelse for valg av praktisk handling. Praktisk handling skal innøves med sikkerhet og godt håndlag. Studentene skal utdannes til sykepleiere som evner å møte morgendagens krav innen helsetjenesten og er bevisst yrkets faglige og etiske standard. De skal utvikle modenhet, og personlige holdninger skal bevisstgjøres gjennom studiet. Det å studere seg selv som menneske, krever refleksjon og mot (16). Vi anser det som nødvendig at studentene blant annet reflekterer faglig sammen med en lyttende lærer. Vi har erfart at sykepleierstudentene er avhengige av tydelige tilbakemeldinger fra kompetente og trygge rollemodeller i sin utvikling mot sykepleierrollen.

Det er ønskelig at sykepleierstudentene skal oppleve undervisnings- og veiledningstilbudet ved fakultetet lystbetont. Dersom man er nysgjerrig på fagets innhold, motiveres man lettere til å lære faginnholdet. Sykepleierstudenter med oppmerksomhet mot læring, kan forhåpentligvis ha mindre fokus på resultater, kontroll og konkurranse. Vi antar at deres energi og engasjement da i større grad kan vies deres nysgjerrighet for sykepleiefaget. Med god tro på seg selv, er det muligheter for at studentenes indre motivasjon styrkes og deres akademiske prestasjoner bedres.

1) Studiens hensikt

Hensikt med studien var å undersøke hvilke faktorer i utdanningstilbudet på campus som fremmer motivasjon for læring hos sykepleierstudenter.

0) Metode

1) Deltakere i undersøkelsen

Utvalget er bachelorstudenter i sykepleie, konsentrert som klynge, og omfatter alle

bachelorstudenter i heltidsutdanning i sykepleie i alle tre studieår ved Høgskolen i Sørøst-

Norge, campus Drammen. Ved undersøkelsestidspunktet var det registrert 498 aktive heltidsstudenter. 401 studenter deltok i studien. Total svarprosent var 80,5.

Spørreskjemaene ble utdelt manuelt en dag da studentene var samlet, i hver sitt årskull. Det ble avsatt 10 minutter for respondentene til registrering, før skjemaene ble samlet inn i forkant av undervisningsstart. Studentene var informert skriftlig om undersøkelsen på forhånd, via studenttillitsvalgte og i høgskolens læringsportal. Det registreres ikke personopplysninger, noe som medfører at prosjektet faller utenfor meldeplikt i forhold til datapersonvern (17). Studien var heller ikke fremleggelsespliktig for Regional komité for medisinsk forskningsetikk. Det er ikke benyttet navneliste i forbindelse med distribusjon av skjemaene. Data er behandlet konfidensielt.

1)Utvikling av spørreskjema

Spørreskjemaet ble utviklet for denne studien og inneholder 9 kategorier, med tilhørende totalt 57 lukkede delspørsmål. Det måles mengde ved å samle data med faste svaralternativer. Hvert delspørsmål har svaralternativer på en skala fra 1-8. Spørsmålene er formulert som utsagn, hvor svaralternativ 1 symboliserer helt enig og 8 helt uenig. Biografiske variabler kartlegges, som studentenes alder, kjønn, deres tidligere utdanning og hvor langt de har kommet i bachelorstudiet i sykepleie. Spørsmålene åpner for kommentarer fra studentene. I denne artikkelen anvendes et begrenset datamateriale fra studien, konsentrert til en av spørreskjemaets 9 kategorier; Sykepleierstudenters vektlegging av hvordan læreren kan påvirke deres tro på seg selv på campus. Valgt kategori har variabler som vist i Tabell 2.

Til kvalitetssikring av spørsmål i forbindelse med utvikling av spørreskjemaet, henvendte vi oss til via e-post 15 tilfeldig valgte sykepleiere, som nylig var ferdige med bachelorstudiet.

Disse fikk i oppgave å hjelpe oss med å gjøre undersøkelsen mest mulig aktuell. Vi fikk

meget gode tips knyttet til faktorer i utdanningstilbudet på campus som sykepleierne hadde erfart som viktige i forbindelse med motivasjon for læring underveis i studiet. Dette kunne være områder som de mente var betydningsfullt og nødvendig, for at en sykepleierstudent skal bli motivert til studieinnsats, få tro på seg selv i studiet og la seg begeistre til å satse for å lære mer innen faget. Som eksempel var flere av sykepleierne opptatt av at vi skulle gi respondentene rom for å vise sin prioritering av lærerens mulighet til å influere på sykepleierstudentenes tro på seg selv. Rådene ble tatt hensyn til i forkant av spørreskjemaets ferdigstilling.

1) Pilotundersøkelse

Deretter ble det foretatt en pilotundersøkelse med 11 sykepleierstudenter fra en annen campus ved høgskolen, og som ikke skulle delta i selve undersøkelsen senere. Deltakerne i pilotstudiet rapporterte ikke om uklarheter i selve spørreskjemaet. To av deltakerne varslet oss om mangler i svaralternativer, tilhørende respondentenes registrering av sin utdanning før oppstart av bachelorstudiet i sykepleie. Manglene ble utbedret i dokumentet.

Data ble analysert i statistikkprogrammet SPSS, versjon 23. Beskrivende statistikk som gjennomsnitt, median og standardavvik ble anvendt. De frie besvarelsene ble sammenfattet i et tekstdokument.

0) Funn

Respondentene består av 11,2 % menn og 88,8 % kvinner. Aldersfordelingen varierer fra 18 til 53 år (Tabell 1). Blant respondentene har 21,2 % høgskole- og/eller universitetsutdanning i forkant av sykepleierstudiet.

Tabell 1. Presentasjon av respondentene. N = 401

Det var ved hjelp av studien, blant annet ønskelig med kjennskap til hvordan sykepleierstudentene opplevde at læreren kunne påvirke deres tro på seg selv i studiet. Respondentene ble stilt overfor utsagn som søker å beskrive slike muligheter og de ble bedt om å vekte hvert enkelt utsagn på en skala fra 1 (helt enig) til 8 (helt uenig). Tabell 2 viser at det at lærerne lytter til dem, prioriteres høyt av mange (gj.sn: 2,0: SD: 1,6). Det at lærerne har tro på dem (gj.sn: 2,1: SD: 1,7) og tilbakemelding fra lærerne (gj.sn: 2,1: SD: 1,6), får også høy prioritering av sykepleierstudentene.

Tabell 2. Sykepleierstudenters vektlegging av hvordan læreren kan påvirke deres tro på seg selv på campus. N=401

Respondentene registrerte utdypende kommentarer som *Tilbakemeldinger er viktig for meg, Jeg er avhengig av at læreren har tro på meg og Jeg synes at det at lærerne har tro på meg, er veldig viktig*. En respondent kommenterte at *Troen i meg selv som student får jeg ved at jeg føler mestring og ser hellheter i læringen*. Andre kommenterte: *Sykepleier er det jeg vil bli! Dere hjelper meg på veien, Tilbakemeldinger og det å se eget fremskritt er viktig for meg og Jeg trenger motiverende og lyttende veiledere*.

0)Diskusjon

Studien hadde som mål å undersøke faktorer i utdanningstilbudet som fremmer motivasjon for læring hos sykepleierstudenter.

Diskusjonen retter fokus mot respondentenes prioritering av lærerens motiverende rolle overfor studentene til å påvirke deres tro på seg selv i studiet, ved det å lytte til dem når de er på campus, gi dem tilbakemeldinger og vise at de har tro på dem.

1)Motiverende og lyttende veiledere

Funn fra vår studie viser at sykepleierstudentene anser det som meget viktig at læreren lytter til dem for at de skal få tro på seg selv i studiet (Tabell 2). Muligheter for individuelle møter

med studentene, kan avhenge av utdanningsinstitusjonenes fagressurser. Sykepleierstudentene organiseres ofte i grupper til veiledning med lærer på campus, både i prekliniske studier og til veiledning knyttet til oppgaveløsning. Dette er som oftest mindre tidkrevende enn individuell veiledning. Studentene får samarbeidserfaring i gruppen og fakultetet sparer lærerressurser. En oppmerksom faglærer kan anerkjenne den enkelte student i en gruppe og formidle oppmerksomhet mot innsats hos hver enkelt. Risikoen for at enkelte studenter i gruppen ikke blir lyttet tilstrekkelig til, ser vi likevel kan være tilstede. Det er naturlig at læreren lettere kan vise den enkelte student oppmerksomhet i individuelle møter. Resultater fra en undersøkelse blant iranske sykepleierstudenter viser at de er avhengig av at lærerne avsetter tid for individuelle samtaler, hvor de lytter til dem og veileder mot mestring på aktuelt faglig nivå (19). Den norske regjering legger føringer for at utdanningsinstitusjoner skal lykkes med å engasjere og motivere studenter, slik at flest mulig gjennomfører på normert tid (13). Regjeringen vektlegger også at læring er en subjektiv prosess som skjer gjennom aktivitet og refleksjon i møtet mellom studenter og undervisere. Våre respondenter legger stor vekt på det at lærerne lytter til dem for at de skal få tro på seg selv i studiet. Vi har erfart at tett oppfølging gir større muligheter til å lytte til den enkelte students bidrag i studiearbeidets kompleksitet i sykepleiefaget. Studentene får da mulighet til å sjekke ut hvordan de ligger an underveis i studiet, noe som kan gi mening til aktiv studieinnsats og bidra til studentenes tro på seg selv. En sykepleierstudent kommenterte i vår studie at *Jeg trenger motiverende og lyttende veiledere*. Bak en slik kommentar kan det ligge vilje til å satse i studiet og engasjement mot å lære mer. Vi ser til lærerstudentenes veiledere, som ifølge Nilssen og Ristesund (20) skal kunne lytte til og være i interaksjon med studenten som skal lære. De fremhever at i dialogen mellom lærer og student skal læreren lytte omhyggelig for å fange opp hva studenten sier og møte deres forståelse på den enkeltes nivå. Først da kan læreren veilede studenten i riktig retning videre. Respondentenes vektlegging av at læreren kan påvirke deres

tro på seg selv på campus ved å lytte til dem, kan skyldes en opplevelse av anerkjennelse fra læreren, hvor tillit er en forutsetning. I følge Berg og Erichsen (21) er det gjennom aksept og anerkjennelse fra foreleser at det kan utløses tillit og trygghet hos studentene. Tillit mener de blant annet skapes gjennom at studentene opplever «å bli sett» og vist anerkjennelse av læreren, noe som igjen vil være viktig bidrag til å skape indre motivasjon. Studentene motiveres ekstra når noen legger merke til deres innsats. Slik bekreftelse anser vi som nødvendig for at en sykepleierstudent skal utvikle profesjonell selvoppfatning. I følge Lake (22) må vi lærere lytte til studentene på en måte som gjør oss i stand til å nå utover våre egne tanker og tankemønstre og inn i studentenes erfaringer for å oppmuntre og bekrefte det beste i dem. Dette erfarer vi som meningsfylt for oss lærere, under forutsetning av at vi mestrer en slik kommunikasjon med hver enkelt student. Det kan være utfordrende i møte med store studentgrupper. Kommunikasjon basert på aktiv lytting etter hva studenten formidler, signaliserer til studenten at han er hørt og tatt på alvor. Mæhre og Vestly (23) er også opptatt av at sykepleierstudentene må få opplevelsen av at de blir sett og lyttet til. De påpeker at det er når studentene blir møtt at det kan skapes rom for læring.

1)Tilbakemeldinger er viktig for sykepleierstudentene

Tilbakemelding fra lærerne viser seg å være svært viktig for respondentene med tanke på det å få tro på seg selv i studiet (Tabell 2). Kommentarer som *Tilbakemeldinger er viktig for meg* og *Tilbakemeldinger og det å se eget fremskritt er viktig for meg* ble registrert. Dette samsvarer med en tidligere studie av viktige faktorer for studenters læring i sykepleierutdanningen, hvor det å få skriftlig tilbakemelding fra læreren opplevdes av sykepleierstudentene som læring. Tilbakemeldingen ga studentene mulighet til å arbeide videre og tilegne seg mer fagstoff, som igjen førte til læring (24). Sykepleierutdanningene har konkrete kriterier både for prekliniske og kliniske studier, så vel som for skriftlige

innleveringer, knyttet til aktuelle læringsmål. Vi har gode erfaringer med å anvende slike kriterier som styrende for tilbakemeldingene. Vi ser da at responsen ofte oppleves meningsfull for studentene, slik det fremkommer i våre funn. Raaheim (1, 15) er også opptatt av konkrete og utfyllende tilbakemeldinger. Han anbefaler skjema med standardformuleringer, tilpasset aktuelt studentarbeid. Vi har erfart at det kan være lettere å gi gode tilbakemeldinger når læreren er godt kjent med sykepleierstudiets studieplan og emnebeskrivelse til aktuelt emne som studenten studerer. Herunder kriterier for arbeidskrav eller andre studieoppgaver som det er aktuelt å gi tilbakemelding i forhold til, slik at ikke innholdet i tilbakemeldingen blir tilfeldig. Dette er også Hattie & Timperley (11) opptatt av når de påpeker understreker at systematiske framover meldinger kan øke læringsutbyttet vesentlig. Våre respondenter er vant med at tilbakemeldinger gis raskt. Tilbakemelding på et skriftlig arbeid foreligger i god tid før de skal nyttiggjøre seg responsen til neste skriftlige arbeid. Det anser vi også nødvendig i prekliniske studier, hvor studenter trener på praktiske prosedyrer. Når responsen foreligger umiddelbart, kan studenten korrigere seg, for så å utføre prosedyren kvalitetsmessig bedre i fortsettelsen. Læring kan da skje i situasjonen, noe som kan motivere studenten til videre innsats. Dzakiria (25) understreker også at det er viktig for motivasjonen i student-lærer interaksjoner at lærer gir rask respons, hvis denne interaksjonen skal oppleves positivt. Med motivasjon som fokus er vi opptatt av at læreren kan gi positiv respons i form av støttende og oppmuntrende tilbakemeldinger, uansett kvalitet på studentens arbeid. Med positiv respons mener vi tilbakemelding som peker på det som studenten har mestret bra og hvordan dette kan anvendes i styrking av det som må forbedres. Sykepleierstudenter, så vel som andre helsefagstudenter, har også behov for tilbakemelding knyttet til deres relasjoner med andre, for å kunne utvikle seg til gode omsorgsutøvere. I en undersøkelse blant spesialistkandidater på sykehus, savnet kandidatene tilbakemelding fra sine veiledere på hvordan de taklet mellommenneskelige relasjoner (26). Mæhre og Vestly (23) mener at sykepleierstudentene

blir bevisstgjort egne holdninger, når de oppdager hvordan de bør og kan vise pasientene omsorg. De påpeker i denne sammenheng at det å bli sett og få konstruktiv tilbakemelding på det man gjør, er både faglig og personlig utviklende for studentene. Sykepleierstudenter som har deltatt i vår studie, har fått tilbud om studieveiledning med en fast lærer gjennom hele første studieår. Læreren har her mulighet til å gi studentene nyttige tilbakemeldinger. En tidligere studie blant norske sykepleierstudenter viser at de anser det som en viktig konsekvens av individuell studieveiledning med faglærer at de vil få større tro på at de vil mestre krav som stilles til dem i studiet (27). Våre respondenter opplever at læreren kan påvirke deres tro på seg selv i studiet, blant annet ved å gi dem tilbakemeldinger, noe de gir betydelig vektlegging. Studentene møter ulike læresituasjoner gjennom studiet. Positive og meningsfulle tilbakemeldinger kan styrke sykepleierstudentene mot videre læring og utvikling i studiet.

1) Å ha tro på sykepleierstudenten

Det er sentralt for studentene i studien at læreren har tro på dem, for at de videre skal kunne få tro på seg selv i studiet (Tabell 2). Våre respondenter registrerte kommentarer som: *Jeg synes at det at læreren har tro på meg, er veldig viktig og Jeg er avhengig av at læreren tror på meg.* Ved trygghet i samarbeid mellom student og lærer kan læreren våge å peke på studentens ressurser til bruk i faglig vekst, uten å provosere eller støte den andre. Vi har sett at når studenter får gjentatte negative erfaringer i studiet kan dette få konsekvenser for selvbilde og deres generelle selvvurdering. Mange opplever en trussel mot selvbildet som svært alvorlig og kanskje noe av det verste de kan forestille seg. Læreren kan fange opp studenter med slike opplevelser i forbindelse med individuell veiledning, og hjelpe dem til å motivere seg selv til tro på at egen innsats nytter. Det kan være tilstrekkelig for enkelte studenter kun å få bekreftet at de er på rett vei i studiet. Gjennom mange års samarbeid med sykepleierstudenter har vi erfart at ved å fokusere på studentenes styrke, blir de lettere fortrolige med veilederen, noe

som kan bidra til trygghet for dem. Å vise alle studentene at læreren bryr seg om læringen deres er både kraftfullt og effektivt og gjenspeiles i våre funn. Hattie (5) er også opptatt av at lærerne må vise studentene at de bryr seg om læringen deres, og at de kan se deres perspektiv, samt kommunisere det tilbake til studentene. Dette mener han er for at studentene skal ha en verdifull tilbakemelding for å kunne foreta en egenvurdering, føle seg trygge og kunne lære og forstå andre og innholdet med den samme interessen og omsorgen. Det at læreren har tro på den enkelte sykepleierstudent har vi erfart kan bidra til økt selvfølelse for studenten i sitt videre studiearbeid. Et av hovedfunnene i forskningen til Krane, Karlsson, Ness & Kim (28) er at når ungdommer i videregående skole har et positivt forhold til læreren, melder de blant annet også om bedre selvfølelse. Sykepleierstudentene skal tidvis møte usikre og engstelige pasienter og pårørende, som har behov for hjelp til å bli trygge. I slike situasjoner er studentene avhengig av å selv oppleve trygghet i studentrollen og kunne ha tro på seg selv. Raaheim (1, 15) peker på at studentene vil kunne føle seg mer kompetente i faget når læreren støtter opp under deres autonomi og selvbestemmelse, noe som styrker deres kreativitet og gjør dem mer personlig involvert i læringsoppgavene. For sykepleierstudentene kan deler av læringsoppgavene da være å møte pasienter og pårørende. Vi ser igjen viktigheten av å ha positivt utgangspunkt i tilbakemeldingene til sykepleierstudentene for å vise at vi har tro på dem. Tidligere forskning viser at med et slikt utgangspunkt økte sykepleierstudentene sin selvoppfatning gjennom studietiden (29).

Da sykepleierstudentene utdannes til en profesjon, er de avhengig av at læreren står ved deres side i direkte møter i svært mange utfordrende læringsaktiviteter gjennom studieperioden på campus. Når studentene opplever at læringsmiljøet er trygt, kan de våge å reflektere over egen læring og oppdage personlig utvikling. Det er dermed nødvendig at sykepleierstudentene opplever tidlig i studiet at lærerne tror på dem og vil dem vel.

0) Konklusjon

Studien viser at læreren har store påvirkningsmuligheter knyttet til sykepleierstudentenes opplevelse av å få tro på seg selv i studiet. Sykepleierstudentenes prioriteringer signaliserer behov for god kontakt og kvalitetstid med lærer i studietiden på campus. Dette ved deres betydelige vektlegging av lærernes påvirkningsmuligheter ved det å lytte til studenten, gi tilbakemeldinger og vise at de har tro på dem.

Denne studien undersøker kun studentenes vektlegging av disse påvirkningsmulighetene. Det ville vært interessant med fremtidige studier, hvor sykepleierstudenter gis anledning til å beskrive hvordan de opplever at lærerne best kan utnytte disse mulighetene. Vi anser lærerens relasjonelle kompetanse til å påvirke studentenes indre motivasjon, styrke deres tro på seg selv og lede dem mot meningsfull handling, som essensielt, knyttet til hvor vellykket møte mellom student og lærer blir. Det anbefales derfor å prioritere kompetente lærerressurser til jevnlig møter med den enkelte sykepleierstudent. Studentene må få møte fagpersoner som bryr seg og få hjelp til å utvikle seg i riktig retning, slik at de etter endt studie har god tro på seg selv som fagperson til å kunne møte samfunnets behov for sykepleie.

Studien er finansiert av Høgskolen i Sørøst-Norge, Fakultet for helse- og sosialvitenskap.

0)Litteratur

1. Raaheim, A. Råd og tips til deg som underviser. Oslo: Gyldendal Akademisk; 2013.
2. Ryan, R.M., Deci, E.L. Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology* 2000; 25: 54-67. doi:

<https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1020>

3. Kunnskapsdepartementet. Rammepplan for sykepleierutdanning. Oslo: 2008.
(Besøkt 03.januar 2017) <http://www.lovddata.no/>.
4. Uddannelses- og Forskningsministeriet. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i sygepleje. København: 2016. (Besøkt 04.januar 2017)
<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=181963>
5. Hattie, J. Synlig læring. Cappelen Damm AS; 2013.
6. Skaalvik, E.M., Skaalvik, S. Skolen som læringsarena: selvoppfatning, motivasjon og læring. Oslo: Universitetsforlaget; 2013.
7. Lane, J., Lane, A.M., Kyprianou, A. Self-efficacy, self-esteem and their impact on academic performance. Social Behavior & Personality: An international Journal 2004; 32, 247-256. doi: <https://doi.org/10.2224/sbp.2004.32.3.247>
8. Jacobsen, T.I. Å være studieveileder for sykepleierstudenter. Hva kan kreves? Klinisk Sygepleje 2012; 26(1), 4-8.
9. Lauvås, P., Handal, G. Veiledning og praktisk yrkest teori. Oslo: Cappelen akademisk; 2000.
10. Clark, A.J. Empathy in counseling and psychotherapy: perspectives and practices. Lawrence Erlbaum Associates, Mahwah, New Jersey; 2007.
11. Hattie, J., Timperley, H. The Power of Feedback. Review of Educational Research 2007; 1, 81-112. doi: <https://doi.org/10.3102/003465430298487>
12. Hattie, J. The Applicability and Visible learning to Higher Education Teacher – ready research review. Scholarship and Teaching and Learning in Psychology 2015; 1, 79-91. doi: <https://doi.org/10.1037/stl0000021>

13. Kunnskapsdepartementet. Kultur for kvalitet i høyere utdanning. Meld. St. 16 (2016-2017) Oslo: 2017. (Besøkt 22.februar 2017) <http://www.regjeringen.no/>.
14. Høgskolen i Sørøst-Norge. Strategi 2017 – 2021. Drammen: 2017. (Besøkt 20.februar 2017) <http://www.usn.no/>
15. Raaheim, A. Læring og undervisning, Bergen: Fagbokforlaget; 2011.
16. Jacobsen, T.I. Hvordan dannes sykepleierstudenten i dag? Klinisk Sygepleje 2014; 28(3), 71-75.
17. Justis- og beredskapsdepartementet. Lovdata og personopplysningsloven. Oslo: 2015. (Besøkt 21.november 2016) <http://www.lovdata.no/>
18. Hjelle, K.M., Munkner, D.K., Alsaker, S. Aktivitetsbasert pedagogikk; en studie av bachelorstudenters utvikling av handlingskompetanse gjennom aktivitetsbasert pedagogikk. Nordisk Tidsskrift for Helseforskning 2012; 1, 47-61. doi: <https://doi.org/10.7557/14.2331>
19. Poorgholami, F., Ramezanli, S., Jahromi, M.K., Jahromi, Z.B. Nursing students' clinical performance and professional self-concept. Bangladesh Journal of medical Science 2016; 01, 57-61. doi: <https://doi.org/10.3329/bjms.v15i1.22118>
20. Nilssen, V., Ristesund, I. Å få tak i elevers begrepsforståelse – en viktig del av lærerarbeid, en utfordring for lærerstudenten. Tidsskriftet FoU i praksis 2012; 6(2), 73–90.
21. Berg, T., Erichsen, M. Hvordan stimulere de flinkeste studentene? Konkurransen som aktivitet for dybdelæring. Uniped 2014; 3, 34-48. doi: <https://doi.org/10.3402/uniped.v37.21651>
22. Lake, R. Radical love in teacher education praxis: Imagining the real through listening to diverse student voices. International Journal of Critical Pedagogy 2016; 7(3), 79-98.

23. Mæhre, K.S., Vestly, S. Om å være i bevegelse mot en profesjonell fagutøvelse. Uniped 2012; 35(1), 62-74.
24. Skillingstad, K. Viktige faktorer for studenters læring i sykepleierutdanningen. En studie av deltidsstudenters erfaringer over hva som har vært viktig for læring og læringsprosessen, relatert til teori- og praksisundervisning. Masteroppgave i praktisk kunnskap. Høgskolen i Bodø; 2010.
25. Dzakiria, H Illuminating the Importance of Learning Interaction to Open Distance learning (ODL) Success: A Qualitative Perspectives of Adult Learners in Perlis, Malaysia. European Journal of Open, Distance E-learning 2012; 15(2), 1-9.
26. Lycke, K.H., Lauvås, P., Handal, G. Reflekterende veiledning og veiledning i lærende fellesskap – en grenseoppgang. I Skagen, K. (Red.), Kunnskap og handling i pedagogisk veiledning. Fagbokforlaget; 2011.
27. Jacobsen, T.I., Borg, M. Å studere sykepleie – det er jo ikke så enkelt som jeg trodde. Klinisk Sygepleje 2011; 25(4), 62-72.
28. Krane, V., Karlsson, B., Ness, O., Kim, H.S. Teacher-student relationship, student mental health, and dropout from upper secondary school: A literature review. Scandinavian Psychologist 2016; 3: e11. doi: <https://doi.org/10.15714/scandpsychol.3.e11>
29. Bjørnstad, J.O., Skisland, A.V.S, Söderhamn, O. Forandring av selvoppfatning blant studenter i løpet av bachelorutdanning i sykepleie. Nordisk Tidsskrift for Helseforskning 2010; 2, 97-107. doi: <https://doi.org/10.7557/14.1190>

0)Tabeller

	Menn:	Kvinner:
Alder:	45	356
Alder: 18 - 29	31	298
Alder: 30 – 41	9	44
Alder: 42 – 53	3	7
Ubesvart	2	7

Tabell 1. Presentasjon av respondentene. N = 401

Variabler	Gj.snitt	Median	Std
Tilbakemelding fra lærerne	2,1	1	1,6
Lærerne har tro på meg	2,1	1	1,7
Lærerne lytter til meg	2,0	1	1,6

Tabell 2. Sykepleierstudenters vektlegging av hvordan læreren kan påvirke deres tro på seg selv på campus. N=401